

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 21 listopada 2023 r.

PS-II.431.2.5.2023.7.8.12

Pani

Anna Kubicka

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy

Społecznej w Słupcy

ul. Sienkiewicza 16

62-400 Słupca

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), zwanej dalej *ustawą*, *ustawą o pomocy społecznej* lub określanej skrótem *ups*, zespół inspektorów z Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Słupcy, z siedzibą pod adresem: ul. Sienkiewicza 16, 62-400 Słupca, zwanym dalej *Ośrodkiem* lub *GOPS*.

Zakres kontroli obejmował realizację zadań określonych ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, w okresie od 1.01.2022 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Ustaień kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentów merytorycznych. Dodatkowych wyjaśnień w trakcie kontroli udzielał Kierownik GOPS – p. Anna Kubicka. Szczegółowe ustalenia z kontroli, zawarto w protokole kontroli, podpisanym przez Kierownika Ośrodka w dniu 2.11.2023 r. bez zastrzeżeń.

W toku kontroli ustalono, że podstawę formalno – prawną działalności Ośrodka stanowi:

- Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupcy, nadany Uchwałą nr LII/353/18 Rady Gminy Słupca z dnia 20 września 2018 roku.
- Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupcy nadany Zarządzeniem nr 4/2019 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupcy z dnia 20 marca 2019 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej m.in. na podstawie następujących uchwał:

- Uchwały nr XXI/152/2005 Rady Gminy Słupca z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie zasad sprawienia pogrzebu przez Gminę.
- Uchwały nr XIV/108/2019 Rady Gminy Słupca z dnia 30 września 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.
- Uchwały nr XLII/289/17 Rady Gminy Słupca z dnia 17 listopada 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienie osobom bezdomnym.

Gmina Słupca posiada opracowaną i przyjętą Uchwałą Nr XLIV/303/17 Rady Gminy Słupca z dnia 28 grudnia 2017 r., Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Słupca na lata 2018 - 2023. W 2023 r. sporządzono również Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022 dla gminy Słupca. Tym samym gmina Słupca realizuje zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym wskazane w art. 17 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

W odniesieniu do zasobów kadrowych i kwalifikacji kadry stwierdzono, że Kierownik GOPS, Zastępca Kierownika GOPS oraz pracownicy realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej posiadają wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe, wymagane na zajmowanych stanowiskach. Wszyscy pracownicy, którzy otrzymali wyższy stopień awansu zawodowego spełniają także wymogi kwalifikacyjne określone w art. 121 b ups.

Ponadto stwierdzono, że GOPS spełnia wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych, określony w art. 110 ust. 11 ustawy dotyczący ilości zatrudnionych pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną. Biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych pracowników socjalnych ośrodek spełnia także wymogi w zakresie liczby zatrudnionych pracowników socjalnych określonych w art. 110 ust. 12 ups.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania gminy, takie jak: zapewnienie posiłku, praca socjalna, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, dożywianie dzieci, kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu, sporządzanie sprawozdawczości, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, tworzenie i realizacja programów osłonowych, współpraca z powiatowym urzędem pracy, wypłacanie wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanego przez sąd, a także przyznawanie świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, w tym: przyznawania i wypłacanie zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, zasiłków celowych specjalnych, zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej. Ponadto Ośrodek realizował programy rządowe – „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, Korpus wsparcia Seniorów edycja 2022. Na podstawie zgromadzonej dokumentacji oraz udzielonych wyjaśnień stwierdza się, że Ośrodek realizował zadania gminy zgodnie z występującym na terenie gminy Słupca zapotrzebowaniem.

We wszystkich sprawach dotyczących przyznania świadczeń, decyzje administracyjne wydawane były terminowo, a ich wydanie poprzedzone było przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego. Każda ze skontrolowanych decyzji zawierała podstawę prawną, uzasadnienie oraz pouczenie. W większości przypadków podstawy prawne decyzji zawierały wszystkie niezbędne przepisy, na których organ oparł się wydając rozstrzygnięcie,

w uzasadnieniach można było wyodrębnić część faktyczną i prawną, natomiast pouczenia zawierały informacje o prawach i obowiązkach świadczeniobiorców. Wywiady środowiskowe, które znajdowały się w poddanych kontroli aktach były sporządzone na prawidłowych, zgodnych z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (zwanym dalej *rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego*) drukach, a większość z nich była kompletnie i poprawnie wypełniona. W każdej ze spraw poddanych kontroli zebrano komplet dokumentacji niezbędnej do ustalenia sytuacji klienta. Większość wywiadów środowiskowych była przeprowadzona w terminie 14 dni roboczych od powzięcia wiadomości o konieczności przeprowadzenia. Dochód osób i rodzin uzyskujących prawa do świadczeń z pomocy społecznej każdorazowo obliczany był prawidłowo. Nie stwierdzono przypadków niezasadnego przyznania świadczenia ani nieprawidłowości związanych z ustaleniem jego wysokości oraz okresu przyznania.

Z uwagi na ustalenia opisane poniżej, jednostkę kontrolowaną oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniami.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieprawidłowości w decyzjach administracyjnych, przyznających świadczenia z pomocy społecznej, w tym:
 - a. Powoływanie w podstawach prawnych decyzji przepisów nie znajdujących zastosowania w sprawie, tj. nieadekwatnych do ustalonego stanu faktycznego i sytuacji klienta lub rodzaju świadczenia, będącego przedmiotem decyzji, w tym: art. 39 ups – w 1 decyzji, art. 17 ust. 1 pkt 5 ups – w 1 decyzji, art. 150 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1327 ze zm.), zwanej dalej tzw. *ustawą covidową* – w 5 decyzjach, art. 109 ups – w 5 decyzjach, art. 8 ups – w 1 decyzji, art. 38 ust. 1 pkt 2 ups – w 1 decyzji, art. 38 ust. 2 pkt 2 ups – w 1 decyzji, art. 104 ups – w 2 decyzjach, art. 98 ups - w 2 decyzjach.
 - b. Powołanie w podstawie prawnej decyzji nieaktualnego publikatora Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2561 ze zm.) – w 1 decyzji.
 - c. Brak powołania w podstawach prawnych decyzji przepisów, na podstawie których wydano rozstrzygnięcie, w tym: rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego – w 2 decyzjach, art. 41 ups – w 1 decyzji.
 - d. Uzasadnienie 2 decyzji nie było zgodne ze stanem faktycznym – w 1 przypadku nie wskazywało w sposób wyczerpujący przesłanek, na podstawie których organ w toku postępowania postanowił odmówić świadczenia, w 1

przypadku natomiast powołano się na przepisy tzw. ustawy covidowej, których nie zastosowano w postępowaniu.

- e. Brak w pouczeniu decyzji informacji o skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania – w 1 decyzji.
2. Nieprawidłowości stwierdzone w postępowaniach administracyjnych, dotyczących przyznania świadczeń z pomocy społecznej, w tym:
 - a. W 2 przypadkach rodzinny wywiad środowiskowy nie został przeprowadzony w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia informacji o konieczności jego przeprowadzenia.

Ponadto stwierdzono następujące uchybienia:

1. Nieprecyzyjne wskazywanie (bez podania konkretnego ustępu, czy punktu) przepisów w podstawach prawnych wydanych decyzji administracyjnych: art. 8 ups– w 24 decyzjach, art. 7 ups– w 14 decyzjach, art. 38 ust. 3 ups – w 3 decyzjach, art. 6 ups – w 6 decyzjach, art. 110 ups – w 5 decyzjach.
2. W 2 przypadkach nadano decyzji rygor natychmiastowej wykonalności, z przyczyn innych niż wskazane w art. 108 § 1 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U z 2023 r. poz. 775 ze zm.), zwanej dalej *kpa* natomiast w 1 przypadku nie skorzystano z możliwości nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności, pomimo zaistnienia okoliczności wskazanych w ww. przepisie.
3. Brak realizacji niektórych zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Słupca na lata 2018 – 2023, tj. niepowołanie zespołu monitorującego, którego istnienie przewidują zapisy strategii oraz brak dokumentów z ewaluacji strategii po 2 latach obowiązywania, co również zostało założone w dokumencie.
4. W 1 przypadku przeprowadzono rodzinny wywiad środowiskowy z osobą inną niż wnioskodawca (ze wspólnie zamieszkującym członkiem rodziny), natomiast w 1 przypadku wywiad zawierał puste, niewypełnione pola.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zalecam:

1. Wyeliminowanie nieprawidłowości w wydawanych decyzjach administracyjnych w sprawach uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej:
 - a. W podstawach prawnych przywoływanie przepisów adekwatnych do ustalonej sytuacji i rozstrzygnięcia, na których organ oparł się wydając decyzję oraz powoływanie aktualnych na dzień wydania decyzji aktów prawnych wraz z aktualnymi publikatorami, co będzie zgodne z art. 107 § 1 pkt. 4 kpa.
 - b. Konstruowanie uzasadnienia decyzji w taki sposób aby zawierało uzasadnienie faktyczne oraz prawne, a także wyjaśnienie tych przepisów, które stanowiły podstawę rozstrzygnięcia, co będzie zgodne z art. 107 § 3 kpa.

- c. Konstruowanie pouczenia decyzji w taki sposób aby zawierało wszystkie elementy wskazane w 107 § 1 pkt 7 kpa, w tym także informacje o skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania.
2. Przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych w terminie 14 dni od dnia powzięcia informacji o konieczności jego przeprowadzenia, co będzie zgodne z § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Ponadto rekomenduje:

1. Przy konstruowaniu podstaw prawnych decyzji administracyjnych, uwzględnianie tylko tych paragrafów, ustępów oraz punktów przywoływanych artykułów, które mają zastosowanie w danym stanie faktycznym.
2. Przy nadawaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności kierować się wyłącznie przesłankami określonymi w art. 108 § 1 kpa.
3. Dochowanie należytej staranności przy przeprowadzaniu rodzinnych wywiadów środowiskowych, w tym: rzetelne i dokładne wypełnianie druków rodzinnych wywiadów środowiskowych oraz w miarę możliwości przeprowadzanie go z osobą wnioskującą o udzielenie świadczenia, która jest adresatem wystawionej decyzji.
4. Realizację postanowień strategii rozwiązywania problemów społecznych lub weryfikację jej zapisów tak aby były dostosowane do stanu faktycznego.

Informacje końcowe

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej przysługuje Panu prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Wojewody Wielkopolskiego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych. Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 130 ust. 1 cytowanej ustawy, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 12.000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

Hanna Zawadka

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

*/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
klasyfikowanego certyfikatu/*

Do wiadomości:

Grażyna Kazuś – Wójt Gminy Słupca

Ul. Sienkiewicza 16

62-400 Słupca